

SLOVENŠČINA 2

Z BESEDO DO BESEDE

Zbirka nalog

REŠITVE

Mladinska knjiga
ZALOŽBA

1. SKLOP

KNJIGA OBRAZOV

1. Po smislu.

2. B

3.

A Po smislu, npr.: mladih/otrok; starši; obvarovati; težave/slabo družbo slabimi, sošolci, si želijo/načrtujejo/zbirajo podatke, sošolcev/vrstnikov, spletu/Facebooku/družbenih omrežjih, nasilje

- ... polnopomenske, saj ... osebe, pojme, dejanja, okoliščine.
- DA. Ko jih v različnih vlogah uporabljamo v stavku oz. povedi, jim spreminjamo obliko.

Samostalniška beseda	mladi, otroci, starši, težave, družba, sošolci, podatki, vrstniki, splet Facebook, omrežje, nasilje
Pridevniška beseda	slaba, slabi, družbeni
Glagol	obvarovati, si želijo, načrtujejo, zbirajo

B Z, na, ki, za, v; namreč, da, iz, in

- ... nepolnopomenske, saj ... razmerja med osebami, dogodki ... in odnos do njih.
- NE. Ko jih uporabljamo v stavku oz. povedi, jim ne moremo spreminjati oblike.

Predlog	z, na, za, v, iz
Veznik	ki, namreč, da, in

4. Po smislu.

5. Po smislu.

6. Po smislu, npr.: zaposlitev, delodajalec, vohuniti, Facebook, ne odobravati, provokativnost, pesimizem, (slab) jezik, želeli si, profesionalnost, aktivnost
Besede spadajo v isto tematsko polje.

7. Twitter, Instagram, Facebook, splet družbena omrežja
prijava, življenjepis, podatek, besedila (besedilne vrste)
osebni profil na Facebooku
Rosemary Haefner, Career Builder, osebe (osebna lastna imena)
Greg Simpson, Helene Cavalli

8. Sopomensko.

Dvojice besed	Natančnejše pojasnilo, razlaga pomena	Slogovna ustreznost – izogniti se ponavljanju, uporabljati poljudno, manj »uradniško« poimenovanje	Napaka oz. neustrezna raba
življenjepis – CV ali Curriculum Vitae	X		
slednji – zadnji		X	
delovno mesto – zaposlitev		X	
kadrovnik – kadrovik			X
iskalec zaposlitve – kandidat	X	(X)	

9. potencialni (delodajalec) – morebitni/možni komunikacija – sporazumevanje trend – smernica, težnja, usmeritev (biti) angažiran – prizadevati si/bititi zagret/pokazati vnemo (imeti različne) interese – želje/cilje/zanimanja (biti) aktiven – dejaven

10. Tudi druga omrežja so dober vir informacij o prostih delovnih mestih in hkrati/prav tako/poleg tega dober način samopromocije. / Tudi druga omrežja so tako dober vir informacij o prostih delovnih mestih kot dober način samopromocije.

Pazite še/Prav tako pazite, kaj pišete na svojih profilih.

Kadrovike odbijajo še/Kadrovike poleg tega/obenem odbijajo zapisi kandidatov, ki kažejo na pesimizem.

11. koren: -del- besede iz iste besedne družine: izdelovanje, izdelek, delavec, delovišče, delovanje, delavnost
koren: -posl- besede iz iste besedne družine: poslovnež, izposloviti, poslovnost, brezposelnost

12.

A ... enakozvočnici.

B ... blizuzvočnici.

13. Po smislu, npr.:

- Več možnosti za izbiro bom imel, če bodo moji zapisi kazali optimizem. /Objavljalj zapise, ki kažejo optimizem.
- Izbrati moram le neprovokativne ali primerne fotografije, posnetke ali zapise o sebi in o drugih./Izbiraj neizzivalne in spodobne fotografije.
- Moje prošnje skoraj zagotovo ne bodo sprejeli, če bodo na mojem profilu zapisi o popivanju in drogiranju. /Da bi prošnje sprejeli, ne objavljaj zapisov o popivanju in drogiranju.
- Komentarji o različnih temah naj bodo nediskriminatorni in strpni. /Različne teme komentiraj nediskriminatorno in strpno.
- Prav tako pomembno je, da pokažem spoštljiv odnos do delodajalca in sodelavcev./Pokaži spoštljiv odnos do delodajalca in sodelavcev.

Veliko lahko k sprejemu prošnje prispevajo tudi dobre komunikacijske in jezikovne veščine./Z zapisi ves čas dokazuj, da so tvoje komunikacijske in jezikovne veščine dobre.

ŽIVLJENJEPIS

1.

A

	Stopnja visokošolske izobrazbe	Vozniški izpit B-kategorije	Leta delovnih izkušenj	Znanje slovenščine	Znanje tujih jezikov	Uporaba računalniških orodij
1.	druga	DA	nič	DA		osnovno
2.	prva	DA	nič	NE	1	zahtevno
3.	druga	NE	1	DA	2	osnovno zahtevno
4.	druga	DA	2	DA	2	osnovno zahtevno
5.	druga	DA	3	DA	3	osnovno zahtevno

B Po smislu.

C C

C ... koordinatorja programov v javnem zavodu za mlade, Europass.
... prav tako zahteva/ne izpostavlja posebej, je besedilni ...

2. Po smislu.

3.

A Po smislu, npr.:

A ime in priimek, datum in kraj rojstva	predstavitev – kdo sem
B šolanje	dokazilo o zahtevani izobrazbi
C ocene pri osnovnošolskih predmetih	
Č zaključni uspeh v vseh letnikih srednje šole	
D uspeh in izbirni predmeti na maturi	znanje angleškega jezika
E študijski uspeh	doslednost, odgovornost, zanesljivost/ računalniška znanja
F tema diplomske naloge	računalniška znanja, posebna znanja in kompetence
G dosednji dosežki na področju računalništva in informatike	računalniška znanja; samoiniciativnost
H uspešno razvite spletne storitve ali sodelovanje pri njih	posebna znanja in kompetence; samoiniciativnost

I neuspehi pri razvijanju spletnih storitev in ponovni poskusi	doslednost, odgovornost do dela in doseganja ciljev/ osebnostne značilnosti
J udejstvovanje na družbeno-kulturnem področju	
K udeleževanje strokovnih izobraževanj in srečanj	osebnostne lastnosti/ samoiniciativnost, odgovornost do dela
L izkušnje s sodelovanjem v skupini sodelavcev in z vodenjem delovnih skupin	spособnost timskega dela

- B** A Naslov sporočevalca
- C Kraj in datum pisanja
- Č Ime besedilne vrste
- E Jedro besedila
- G Lastnoročni podpis
- A, Č, E, G, C

4. Po smislu.

JEZIKOVNI PRIROČNIKI

1.

A Po smislu.

B Beseda *profil* je samostalniška beseda, in sicer samostalnik. Da bi jo v povedih pravilno uporabljali, ji moramo zato znati določiti spol, število, sklanjatev in sklon.

C Po smislu.

2.

A zaglavje

B Po smislu.

C 1, 2, 3

C tehnika, avtomobilizem, knjižno, geologija, gradbeništvo, pedagogika, metalurgija, psihologija, strojništvo, železniški promet

D Po smislu.

3. Po smislu.

4. SP, SSKJ, slovnica, SSKJ, slovnica, SSKJ, etimološki slovar

5.

A Po smislu, npr.: Ker se je beseda *trol* začela v vsakdanjem sporazumevanju pogosteje uporabljati šele v novejšem obdobju.

B · ... ni ... saj (po smislu) pomeni tudi škrata v germanski mitologiji, o katerem se je gotovo pisalo tudi v slovenski (strokovni) literaturi.

· Iz stare nordijsčine/staronordijskega jezika.

· B

6. Po smislu.

2. SKLOP

BOGATSVO VODE

STROKOVNO POROČILO

- A** · Reševanje rdečelistne operne bukke.
· *Po smislu.*

B ... so strokovnjaki in ljudje, ki jih zanima ohranjanje drevesnih vrst.

C *Po smislu.*
- Po smislu, npr.:*

 - Iz semen rdečelistne bukke so skušali vzgojiti nove rastline.
 - Ker so pred Opero posekali bukev, ki je bila zaščiten kot naravna dediščina. Hoteli so ohraniti to drevo.
 - Strokovnjaki v Botaničnem vrtu. /Botanični vrt.
 - Od leta 2005 do leta 2007.
 - Pred Opero in v Botaničnem vrtu.
 - Pred Opero so nabirali semena. Nato so jih posejali v Botaničnem vrtu. Prvo leto ni vzknila nobena rastlina. Zdelo se je, da bo tako tudi drugo leto. Potem pa so posekali bukev pred Opero in se je zgodil znan naravni pojav, ko po padcu drevesa seme v okolici začne obilno kaliti. To se sicer ni zgodilo na mestu, kjer so posekali bukev, ampak v Botaničnem vrtu. Zrasle so štiri rastline in med njimi so bile kar tri rdečelistne.
- Poročilo.
- Prevladuje pripovedovanje. Sporočevalec predstavlja pretekle dogodke, ki so si sledili v časovnem zaporedju.
- Po smislu.*
- ... čeprav so strokovnjaki dvomili, da bo seme kalilo ...
 - ... da zbira bukvice in vzgoji potomke rdečelistne operne bukke ...
 - ... da bo drevo preživel ...
 - ... so predvidevali ...
 - ... posekamo drevo ... / ... posekajo drevo ... / ... se poseka drevo ...
 - ... tega niso pričakovali ...
 - ... bodo sadike primerno negovali ...
- A** *Po smislu, npr.:* Na videz dobra semena so posejali v posebna korita v mešanico listovke in komposta. Tudi drugo leto so nabrali veliko semen. Spomladi 2007 so opazili znan naravni pojav. Operno bukev so tako ohranili.

B

 - Reportaža o reševanju rdečelistne operne bukke
 - Intervju z direktorjem botaničnega vrta
 - Poljudnoznanstveni članek o biologiji rdečelistne bukke

Razlaga: Reportaža in intervju sta publicistični besedilni vrsti, namenjeni najširši javnosti. Tema teh besedil je pomembna in zanimiva za širok krog ljudi, zato mora biti jezik razumljiv tudi manj izobraženemu ali mlajšemu bralcu. Poljudnoznanstveni članek ni namenjen tako široki javnosti kot drugi dve besedili, vendar prav tako želi približati določeno področje različno izobraženim naslovnikom, zato mora biti tudi njegov jezik razumljiv. Tudi poljudnoznanstveni članek je objavljen v sredstvih javnega obveščanja.

- C** S prevzemom naloge cepljenja operne bukke je bilo zagotovljeno preživetje tega drevesa.
- Izpuščen je podatek o vršilcu dejanja./Arboretum Volčji potok.
 - Raba trpne povedi v izhodiščnem besedilu ne bi bila ustrežna. ...
- Pojasnilo:* ... zaradi pomanjkljivih podatkov. Brez podatka o vršilcu dejanja (Arboretum Volčji Potok) naslovnik ne bi vedel, kdo je prevzel nalogo cepljenja operne bukke. Lahko bi celo napačno razumel, da je tudi za to poskrbel Botanični vrt.
- A** *Po smislu, npr.:* rdečelistna bukkev, razplod, kaljivost, bukvice, cepljenje, gluho seme, embrio, listovka, kompost, kalica, sorta.

B V botaniki.
 - Strokovno poročilo.
 - A** *Po smislu, npr.:* Povedi v točki A so subjektivno obarvane.

B Subjektivno obarvane povedi (v točki A) bi lahko uporabili v publicističnem poročilu ali v poljudnoznanstvenem članku. Objektivne povedi (v točki B) se uporabljajo v strokovnih besedilih.
 - A** 7.

B Tema: uspešnost projekta »Rastem s knjigo«
Število vsebinskih sklopov: 12.

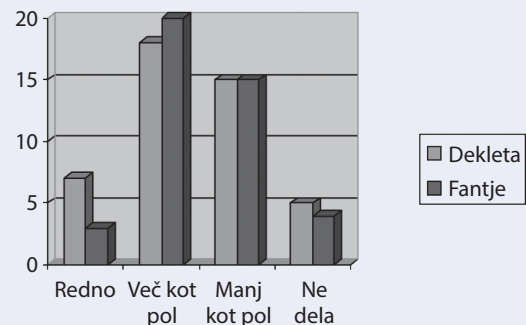
C Izvajalec, naročnik, vsebina, metoda, vzorec.

C RM plus, d. o. o. (Agencija za tržne raziskave in marketing).

D Po naročilu Javne agencije za knjigo RS.

E Učenci in dijaki.

F Opravljena je bila v šolskem letu 2014/2015, nanaša se na šolsko leto 2013/2014.
 - Opravljanje domačih nalog (anketa).

BESEDNE VRSTE

- A** · raste-m
A 1. oseba, ednina, sedanjik, povednik
B *Po smislu.*

 - knjig-o
A ženski spol, orodnik, ednina
B Knjigi, Knjige, knjig, knjige, knjigi, knjigama

- B** Raziskava o projektu »Rastem s knjigo« med učenci in dijaki za šolsko leto 2013/2014.
- A Po smislu.
- B Samostalniška beseda: **raziskava, projektu, knjigo, učenci, dijaki, leto**
Pridevniška beseda: **šolsko, 2013, 2014**
Glagol: **rastem**
- C Samostalniške in pridevniške besede **sklanjamo**, glagole pa **spregamo**.
2. A Kaj (Koga ali kaj?)
B Kaj (Kdo ali kaj?)
C Kako
Č Kje
D S čim
3.
A DA, NE, NE, DA
- B** Po smislu, npr.: Z besedo samo poimenujemo stvarnost, s stavčnim členom pa sporočimo točno določen podatek v stavku. Beseda **anketa** je v vseh oblikah samostalnik (npr. ...). Ta samostalnik lahko v stavku opravlja zelo različne vloge: če besedo **anketa** uporabimo v imenovalniku, opravlja v stavku vlogo osebk, v kateri drugi obliki pa v stavku nastopa kot predmet ali prislovno določilo. Z istim samostalnikom v različnih oblikah lahko torej v stavku sporočamo zelo različne podatke, npr. kdo je nosilec stanja (npr. je bila obsežna.), kaj je predmet dejanja (so pripravili v podjetju RM plus.), kdaj je potekalo dogajanje (so analizirali podatke.).
- C** A predmet, B osebek, C prislovno določilo (načina), Č prislovno določilo (kraja), D predmet

SAMOSTALNIŠKA BESEDA

4.
A · Pridržali so voznika in mu zasegli vozilo.
· V soboto, 24. 5. 2008.
· V Šentjurju.
· Policisti Policijske postaje Šentjur.
· Ker je voznik osebnega avtomobila kršil cestnoprometne predpise.
- B** · Vlado Koražija.
· Bralci spletnih strani občine Šentjur.
· Ker gre za prekršek in ne za kaznivo dejanje.
- C** · Strokovnjak.
· Ne.
· Za publicistična besedila.
· Ker to policijsko poročilo ni namenjeno ožji strokovni javnosti (policistom), ampak številnim bralcem občinske spletne strani.
5. V soboto, 24. 5. 2008, so policisti Policijske postaje Šentjur med opravljanjem rednega nadzora cestnega prometa opazili voznika osebnega avtomobila, ki ni kazal pretirane želje po srečanju s patruljo. Policisti so ga ustavili in ugotovili, da gre za starega znanca oziroma večkratnega kršitelja cestnoprometnih predpisov. Ker je kazal očitne znake opitosti, so mu odredili preizkus alkoholiziranosti, a ga ni želel opraviti. V skladu z novim zakonom o varnosti v cestnem prometu so zanj odredili pridržanje do streznitve. Ker je v zadnjih dveh letih storil več hujših prometnih prekrškov, so mu zasegli tudi vozilo. Navedeni nima vozniškega izpita, zato mu je bil izdan plačilni nalog, zaradi odklona preizkusa alkoholiziranosti pa bodo zoper njega podali obdolžilni predlog na sodišče.
- Samostalniki moškega spola:** policisti, Šentjur, nadzora, prometa, voznika, avtomobila, Policisti, znanca, kršitelja, predpisov, znake, preizkus, skladu, zakonom, prometu, prekrškov, vozilo, izpita, nalog, odklona, preizkusa, predlog
- Samostalniki ženskega spola:** soboto, postaje, želje, patroljo, opitosti, alkoholiziranosti, varnosti, streznitve, alkoholiziranosti
- Samostalniki srednjega spola:** opravljanjem, srečanju, pridržanje, letih, sodišče
- Samostalniški zaimki:** ga, mu, ga, zanj, mu, mu, njega
- Posamostaljeni pridevnik:** navedeni
6. opravljanje, nadzor, promet, opitost, alkoholiziranost, sklad, varnost, pridržanje, streznitev, odklon
7.
A **Tožilnik:** v soboto, voznika, znanca, kršitelja, znake, preizkus, pridržanje, vozilo, predlog, na sodišče
Mestnik: po srečanju, v skladu, o varnosti, v prometu, v letih
Orodnik: med opravljanjem, s patroljo, z zakonom
- B** Mestnik: pri, o, ob, na, v, po
Orodnik: z/s, med, nad, pod, pred, za
- C** V imenovalniku.
- Č** v, Nad, pod, Zoper, pred, Med, za, čez
8.
A opitost, alkoholiziranost, varnost, streznitev
- B** Ne. Samostalnik **streznitev** ima v rodilniku končnico -e in spada v 1. žensko sklanjatev.
9. cevi, cerkvijo, nekaznovanosti, kazni, sopotnico Ani Zore, službo, izkušnji, gospe Zore, pravico, nevarnosti, sogovornica, izkušnje, ugotovitvam, oddaj, napake, nesrečo, posledicami, misli, srečo, torbi, poti, cevjo
10.
A hči, hčere, hčeri, hčerjo, hčeri
- B** mati, matere, materi, materjo, materi
- C** Gospe, gospe, gospe, gospo, gospo, gospe, gospema, gospa
11. Po smislu.
12.
· ... prvo žensko astronautko Valentino Tereškovo...
· Režiserju Romanu Polanskemu ...
· ... britanskem častniku Lawrencu Arabskem ...
- Tereškova, Polanski, Arabski
13. **Moški spol:** možgani, Helsinki, starši, Radenci, Karpati, Gorjanci
Ženski spol: hlače, vilice, hlače, škarje, Jesenice
Srednji spol: tla, drva, očala, vrata

14. **Nepremični:** poročilo, téma, knjiga,
Premični na osnovi: jezik, vreme, (dar)
Mešani: mož, stvar, meso, (dar)
Končniški: dno, gospa

A *Po smislu.*

B ... s polglasnikom.
... temà.

15.

A ga, znanca, kršitelja, mu, zanj, mu, Navedeni, mu, njega

B **Naglasna oblika:** njega
Naslonska oblika: ga, mu, mu, mu
Navezna oblika: zanj

C Osebni.

16. zase, Sebi, si, vase, s seboj/sabo

17. Še nikoli ju nisem videl v kinu.
Razveselil se je je.
Njemu sem podaril vstopnico za nogometno tekmo, njej pa orhidejo.
Le kako jim je v takem vremenu uspelo priti na cilj?
Najmlajši otrok jima je izročil poročno darilo.
Bodite točni. Nikogar ne bomo čakali.
Kdor preveč hiti, pogosto zamudi.
Nekaj je odnesel v uto, vendar nihče ni videl, kaj je to bilo.

18.

A	Tò	Tega
	nadstropij	nadstropij
	Hèer; mati	Hči; mater
	otroci	otroki
	otrokìh	otrocìh
	obemì rokamì	obema rokama
	Đostojevskemu	Dostojevskem
	pri njemu	pri njem
	Trnovem	Trnovemu

B V zadnjih dveh.

19. *Po smislu.*

6.

A Podelitev nagrade kresnik za najboljši slovenski roman leta 2007.

B **Glavna tema:** podelitev nagrade kresnik
1. **podtema:** nagrajenec in njegov roman
2. **podtema:** praznično dogajanje na Rožniku

C 23. 6. 2008

C ... živ.

D *Po smislu.*

7. ... publicistično poročilo.

Po smislu, npr.:

- Predstavljen je pretekli dogodek, ki je zanimiv in pomemben za širšo javnost.
- Novinarka pripoveduje o tem, kaj se dogajalo na podelitvi kresnika. Pri tem ne predstavlja vsakega dogodka posebej, ampak izbere samo najpomembnejše.
- Da bi pritegnila pozornost gledalcev/poslušalcev, doda avtorjevo izjavo.

8. *Po smislu.*

9. *Po smislu.*

10. *Po smislu.*

11. *Po smislu.*

PRIDEVNIŠKA BESEDA

1.

A skrivnostnem, poletnega, sončevega, najboljši, slovenski, 2007, Petčlanska, denarno, 5.000, njegov, romaneskni, Nagrajeni, nekateri, detektivska, nerojenega, prelepe, svoji, Karđořev, zabaven, odprt, bolj obvezujoče, avtorjevih, neki

B V kakřnem ozrađu?

Kateriga obrata?

Kakřen roman?

Kateri roman?

Koliko evrov?

Čigav prvenec?

Kateri recenzenti?

Kakřne Rusinje?

Čigav roman?

C **Lastnostni pridevnik:** skrivnostnem, najboljši, Petčlanska, denarno, Nagrajeni, detektivska, nerojenega, prelepe, zabaven, odprt, bolj obvezujoče

Vrstni pridevnik: poletnega, sončevega, slovenski, romaneskni

Svojilni pridevnik: Karđořev, avtorjevih

Pridevniški zaimek: njegov, nekateri, svoji, neki

Števnik: 2007, 5.000

Č dela stavčnega člana.

Po smislu, npr.:

nagrajeni roman – Koga ali kaj so poimenovali? – predmet
nekateri recenzenti – Kdo ali kaj je poimenoval? – osebek
v svoji utemeljitvi – Kje je zapisala? – prislovno določilo

D *Po smislu.*

3. FESTIVALI – PRAZNOVANJE KULTURE

PUBLICISTIČNO POROČILO

1. *Po smislu.*

2. *Po smislu.*

3. *Po smislu.*

4. *Po smislu.*

5. novica, publicistično poročilo, komentar, reportersko poročilo, kritika

- 2.
- A** najboljšem slovenskem, kresnem, slovanskem poganskem mitološkem, preteklem, presenečenemu prekmurskemu, Kardoševem, njegovem najnovejšem, bolnega
- B** uspešnem domišljanju, njihovem prepletanju, panonskem svetu, Prekmurju, Goričkem, tem detektivskem romanu, Mlademu vinogradniku Cvetu Golji, tradicionalnem podeželskem okolju, njegovem življenjskem poslanstvu, Goljevemu neuspešnemu prizadevanju, drugega književnega lika, morebitnega očeta
- 3.
- A** zabaven, zabavnejši, najzabavnejši
dober, boljši, najboljši
obvezujoč, bolj obvezujoč, najbolj obvezujoč
zanimiv, zanimivejši, najzanimivejši
trd, trši, najtrši
tanek, tanjši, najtanjši
domiseln, bolj domiseln, najbolj domiseln
- B** *Po smislu.*
- 4.
- A** nagrajeni – m. sp., ed., tož.
detektivska – ž. sp., ed., im.
nerojnega – m. sp., ed., rod.
prelepe – ž. sp., ed. rod.
Kardošev – m. sp., ed., im.
zabaven – m. sp., ed., im.
odprt – m. sp., ed., im.
bolj obvezujoče – m. sp., ed., tož., primernik
- B** ... se rodi.
... zabava.
... obvezuje.

... z glagoli.
- C** podelitev, podeljen
sodelovanje, sodelujoč
poimenovanje, poimenovan
utemeljitev, utemeljen
praznovanje, praznovan
- Č** **Pridevniška beseda (pridevnik):** zanimiva, specifična (*kombinacija*)
Samostalniška beseda (posamostaljeni pridevnik): kulturnega, ljudskega
Pojasnilo: Pridevnika stojita pred samostalnikom *kombinacija* in poimenujeta njeni lastnosti (*zanimiva, specifična*). Posamostaljena pridevnika dobita pomenske lastnosti samostalnika in stojita samostojno.
- 5.
- A** Č Slovesen večer.
- B** [véliki]
- C** *Po smislu, npr.:*
· Veliki ljudje dosežejo tudi najvišje police.
· Nagrada za slovenske gledališke igralce, Borštnikov prstan, se imenuje po vélikem igralcu Ignaciju Borštniku.
- Č** Na določno oz. nedoločno obliko lastnostnega pridevnika.
- D** majhen mali
- 6.
- Kateri ...
· B **Nagrajeni** je lastnostni pridevnik v določni obliki.
Utemeljitev: V prvi povedi smo izvedeli, da je bil roman nagrajen, v drugi povedi torej govorimo o znani, že omenjeni lastnosti samostalnika *roman*.
7. rožniška večerna
prekmurski knjižne
slovenski murskosoboška
letošnja novomeški
8. A Cankarjev B cankarjanski
A Francozov B francoski
Povedi po smislu.
- 9.
- A** Moja sestra Romana je nestrpno pričakovala večerni finale na Rožniku. Čeprav ni imela svojega kolesa, ampak tuje, se je odpravila na prireditev. Kolo je bilo prijateljičino. Ta ni mogla priti na kresovanje, ker so bili razen nje doma vsi bolni. Med petimi finalisti za nagrado je bila tudi Suzana Tratnik z romanom Tretji svet. Tega je Romana že prebrala, Kardošev kresnik pa jo je spodbudil, da prebere tudi Rizling polko.
- B** *Po smislu.*
10. Koliko članov žirije?
Katerega junija?
Katerega leta rojeni nagrajenec?
Med koliko romani?
11. C, B
12. petero
13. Petero nominirancev pomeni, da je bilo nominirancev natanko pet, peteri nominiranci pa pomeni, da gre za pet različnih vrst (skupin) nominirancev.
- 14.
- A** ... razglasila jutri ob 12.30 uri. ... razglasila jutri ob 12.30.
- B** · ... 10 ...
· ... 5 ...
- C** · 19.30
· 8–20
- Č** 23. 6. 2008
15. **Glavni števnik:** (leto) tisoč devetsto šestinšestdeset
Vrstilni števnik: tisočdevetstošestinšestdesetega (leta)
- 16.
- pri trinajst celih, tri (desetinke) odstotka bralcev
· v petinpetdeset celih, sedem (desetink) odstotka odgovorov
· Odgovorilo je petindevetdeset celih, ena (desetinka) odstotka vprašanih.
17. ... 10-letnica ...
... 47-letni ...
... 3-urno ...
18. · 115 m
· 1,5 dl
· 37 °C

<i>pišejo</i>	pisati	nedovršni	dlje časa trajajoče
<i>izražajo</i>	izražati	nedovršni	dlje časa trajajoče/ ponavljajoče se
<i>so napisale</i>	napisati	dovršni	dokončano
<i>so sedali</i>	sedati	nedovršni	ponavljajoče se
<i>je ugotovila</i>	ugotoviti	dovršni	dokončano
<i>spregovorijo</i>	spregovoriti	dovršni	začeto

8. Povedi *po smislu*.

- je naredil – je delal
- je vključil – je vključeval
- pravi – reče
- izražajo – izrazijo
- so sedali – so sedli

9. *Po smislu, npr.:* Ker sta tako glagol *srečati* kot *doživeti* v dovršniku, saj izražata dogajanje, ki se je končalo (je po času omejeno), bi tudi namesto nedovršnega glagola *gledati* uporabil/-a dovršni glagol *ogledati si*. / Glagol *gledati* nam pove le, da smo film začeli gledati in smo ga nekaj časa gledali, glagol *ogledati si* pa pove, da smo si film ogledali do konca. Zato je po mojem mnenju ustrežnejši dovršnik. / Čeprav sta glagola *srečati* in *doživeti* v dovršniku, bi ohranil/-a nedovršni glagol *gledati*, saj po navadi rečemo, da smo film (že) gledali in ne, da smo si ga ogledali.

10. so – nastopala; so se srečevala; so – odlikovali; bi imela; bi se odločala; igrajo; bi se – poistovetila; ustrezajo; sta; morajo; ustvarjati; bodo mogli; razumeti; bosta – zasedli; bi bil; gredo sporočit; recite; bodite; spreglejte; vzemite; dajte

11.

A B

B si bodo; si (ne) bodo

Po smislu, npr.: ... govori o predvidevanju o tem, kaj se bo zgodilo, in ne za pripovedovanje ali opisovanje dogajanja, ki že poteka.

12. *bi naredila:* sed., dv., 3. os., pog.
sta naredila: pret., dv., 3. os., pov.
bi razširila: sed., dv., 3. os., pog.
bi dala: sed., dv., 3. os., pog.
(bi) stavila: sed., dv., 3. os., pog.
bi tvegalo: sed., mn., 3. os., pog.
(bi) sestavilo: sed., mn., 3. os., pog.

A ... pogojnem, (*po smislu, npr.:*) saj pisec govori o dejanju, ki bi se pod določenim pogojem morda zgodilo.

B Televizijska programa HBO in Netflix bosta naredila za otroški program to, kar sta naredila že pri programu za odrasle. Omejitve znotraj določenega žanra bosta razširila s tem, da bosta dala producentom več ustvarjalne svobode ter več stavila na kakovost kakor pa na gledanost. Tako bo lahko več scenaristov in režiserjev tvegalo in sestavilo zgodbo z glavno junakinjo. Tudi temnopolto.

13. *Po smislu, npr.:*

- a) Vodje produkcijskih hiš, bodite pogumni in podprite filme o resničnem življenju deklet.
- b) Scenaristi, pišite zgodbe, v katerih bodo imela dekleta glavno vlogo.
- c) Režiserji, vztrajajte pri svojih zamislih in ne popuščajte zahtevam velikih filmskih družb.

· Č

14.

A

	Ednina	Dvojina	Množina
1. oseba	dam	dava	damo
2. oseba	daš	dasta	daste
3. oseba	da	dasta	daste

B jem pojem (pojesti) vem izvem sem grem

C *Po smislu.*

15.

A si zaslužijo: sed., 3. os., mn., pov.
 (so bili: pret. 3. os., mn., pov.)

B *Po smislu, npr.:*

Poved z glagolom v nedoločniku: S filmi, ki govorijo o resničnih težavah otrok, studii ne morejo zaslužiti toliko denarja kot z domišljjskimi pravljicami. (Film o resničnih težavah otrok finančno ne more biti tako uspešen kot domišljjska pravljica.)
Poved z glagolom v namenilniku: V Hollywood se je odpravil zaslužiti denar za svoj neodvisni film.

C (so bili) ustvarjeni – deležnik na -n

C *Po smislu, npr.:* so jih (režiserji) ustvarili prav zanje

16. *Po smislu.*

POGAJALNI POGOVOR

1. *Po smislu.*

2. raziskovalni, raziskovalni, pogajalni, pogajalni, prepričevalni

3.

A *Po smislu.*

B NE, DA, NE, DA, DA, NE, NE, NE

C *Po smislu.*

C *Po smislu.*

4.

A *Po smislu.*

B Neuradno pogajanje: C, D, F Uradno pogajanje: A, B, Č, E

C Po smislu, npr.:

Pogajanje	Uspešen konec pogajanja (dogovor)	Posledice neuspešnega pogajanja
Prijatelja pred nakupom vstopnic za kino	Skupni izbor in ogled filma	Prijatelja ne gresta v kino (skupaj)
Predstavniki lastnikov filmskih studiev in vodja sindikata igralcev	Snemanje filmov se nadaljuje po načrtu.	Člani sindikata za nekaj časa prekinejo sodelovanje pri snemanju filmov.
Igralec/Igralka in režiser na avdiciji za vloge v novem filmu	Igralec/igralka v filmu dobi vlogo, s katero je zadovoljen/-ljna.	Igralec/igralka v filmu ne dobi vloge (ki bi si jo želel/-a).

- Po smislu.
- Po smislu.
- Po smislu.

5. Po smislu, npr.: Ob sestanku je zapisnik pomemben, ker so v njem zapisani sklepi, ki so za vse zavezujoči in jih morajo vsi udeleženci spoštovati ter upoštevati.

6.

A **Dogodek:** sestanka komisije za mladinska vprašanja.
Okoliščine: (čas in kraj): petek, 23. 1. 2015, ob 11.00. uri v mali sejni sobi Občine Ravne na Koroškem, Gačnikova pot 5, Ravne na Koroškem.

B A

C **Jedrni del zapisnika:** dnevni red, potek vsake točke sestanka, najpomembnejše izjave udeležencev in sklepi
Sklepni del zapisnika: podatek o zaključku sestanka, podatki o okoliščinah, ime in priimek ter podpisi zapisnikarja, predsednice, overovitelja

C ... objektivno, saj se v njem ne razodeva in ne komentira ali vrednoti posameznih izjav ter sklepov.

D A

E C

F · ... z odvisnim govorom.
· Člani komisije predlagajo županu dr. Tomažu Roženu: »V proračunu Občine Ravne na Koroškem zagotovite sredstva v spodaj navedeni višini za izvajanje navedenih ukrepov v letu 2015.«

G Po smislu.

5. KAJ SE DOGAJA NA ZASEDANJH DIJAŠKEGA PARLAMENTA?

- Po smislu, npr.: na sestankih, sejah, delovnih srečanjih, pri pogajanjih, izpitih ...
- ... zapisnikar.
... med sestankom.
- ... neumetnostno, uradno, zapisano, objektivno, pripovedovalno besedilo.
- Po smislu, npr.:

Značilnosti poročila	Značilnosti zapisnika
1. Sporočevalec bralcu v publicističnem poročilu predstavi pretekli dogodek, ki je zanimiv za širšo javnost.	1. Zapisnikar predstavlja potek enkratnega, neponovljivega dogodka.
2. Sporočevalec bralcu v publicističnem poročilu predstavi le bistvene oz. najpomembnejše dogodke.	2. Piščev namen je verodostojno prikazati potek dogajanja in sklepe.
3. Publicistično poročilo je namenjeno najširšemu krogu naslovnikov.	3. Zapisnik je uradna listina, saj so sklepi sestankov, zapisani v zapisniku, za vse zavezujoči.

PRISLOVI

1. Po smislu, npr.: Naslov izraža temo besedila.

2.

Prislov kraja	Prislov časa	Prislov načina	Prislov vzroka	Prislov namere	Prislov dopuščanja
tam	letos	hitro	namenoma		
	zvečer	jasno			
		zanimivo			
		zavzeto			
		skrbno			
		končno			
		sproščeno			

- Prislov dopuščanja in prislov namere.
- ... predložnimi zvezami, saj je uporabljenih več besed/so predložne zveze izrazi, sestavljeni iz predloga in vsaj enega samostalnika ali druge polnomenne besede.
 - Po smislu, npr.:
KRAJ: Tukaj se je sestala komisija za mladinska vprašanja.
ČAS: Komisija za mladinska vprašanja se je včeraj sestala.
NAČIN: Komisija za mladinska vprašanja se je nenadoma sestala.
VZROK: Komisija za mladinska vprašanja se je nalašč sestala.
 - Sopomenski prislov: hote/nalašč
Vrsta: prislov vzroka

6.

Pridevnik v osnovniku	Prislov	Pridevnik v primerniku	Prislov	Pridevnik v presežniku	Prislov
zavzet →	zavzeto	bolj zavzet	zavzetejše/bolj zavzeto	najbolj zavzet	najzavzetejše/najbolj zavzeto
sproščen →	sproščeno	bolj sproščen/sproščenejši	bolj sproščeno	najbolj sproščen/najsproščenejši	najbolj sproščeno
skrben	skrbno	skrbnejši →	skrbneje	najskrbnejši	najskrbneje
jasen →	jasno	jasnejši	jasneje	najjasnejši	najjasneje

7.

Posredno poimenovanje okoliščin	Neposredno poimenovanje okoliščin
tja, tako, tam, tu, tod, zatorej, tako, lepo	zjutraj, lani, zvečer, daleč, zunaj

8. pridevniška beseda / prislov / prislov / pridevniška beseda

9. A

10. ... nepregibne besedne vrste.

... polnopomenske besede.

... besede.

11.

- točenje → prislov: točeno
Poved (po smislu): Pivo je točeno.
- zabava → prislov: zabavno
Poved (po smislu): Na izletu je bilo zelo zabavno.
- poudariti → prislov: poudarjeno
Poved (po smislu): Spregovoril je poudarjeno.
- otroški → prislov: otroško
Poved (po smislu): Obnaša se še zelo otroško.

PREDLOG

1.

B

POMENSKA RAZMERJA					
Prostorsko	Načinovno	Tisti/-a/-o, ki ga/je dejanje prizadeva	Vrsta ali lastnost	Namerno	Časovno
pred Havano	na pobudo predsednika Mladinskega zavoda Kompleks	aktualni za mlade	preventivno delovanje na področju zasvojenosti	za začasno reševanje stanovanjskih težav	ob 18.00. uri
na kateri		z županom, s predstavnikom Kompleksa ter predstavnikom policije	delovno skupino za aktivno preventivno preprečevanje odvisnosti		
Občina Ravne na Koroškem		v lasti Centra za socialno delo			

C

- Od 2014 do 2020.
- Zaradi boljše obveščenosti mladih.

2.

A

Ravnah na Koroškem, podporo, večjem izboru kakovostnih mladinskih filmov, letošnjem začetku šolskega leta, 2.000 evri, reševanju stanovanjske stiske, druge denarne pomoči, 1.000 evri, nezadostne seznanjenosti mladih, možnostmi zaposlitve in neformalnega izobraževanja, končanem šolanju, prvo zaposlitvijo, 1.000 evrih nagrade, najboljše diplomsko delo

B

Predložna zveza	Vprašalnica	Pomensko razmerje	Predlog	Sklon samostalnika, ki je v jedru zveze
V Ravnah na Koroškem	Kje?	prostorsko	v	Ravnah – mestnik
kot podporo	Kako?	načinovno	kot	podporo – tožilnik
pri večjem izboru kakovostnih mladinskih filmov	Pri čem?	tistega, ki ga dejanje prizadeva	pri	izboru – mestnik
ob letošnjem začetku šolskega leta	Kdaj?	časovno	ob	začetku – mestnik
z 2.000 evri	S čim?	tistega, ki ga dejanje prizadeva	z	evri – orodnik
pri reševanju stanovanjske stiske	Pri čem?	tistega, ki ga dejanje prizadeva	pri	reševanju – mestnik
brez druge denarne pomoči	Katere? (pomoči)	vrsta ali lastnost	brez	pomoči – roditelj
s 1.000 evri	S čim?	tistega, ki ga dejanje prizadeva	s	evri – orodnik
zaradi nezadostne seznanjenosti mladih	Zakaj?	vzročno	zaradi	seznanjenosti – orodnik
z možnostmi zaposlitve in neformalnega izobraževanja	S čim?	tistega, ki ga dejanje prizadeva	z	možnostmi – orodnik
po končanem šolanju	Kdaj?	časovno	po	šolanju – mestnik
pred prvo zaposlitvijo	Kdaj?	časovno	pred	zaposlitvijo – orodnik
o 1.000 evrih nagrade	O čem?	tistega, ki ga dejanje prizadeva	o	evrih – mestnik
za najboljše diplomsko delo	Za katero (delo)?	vrsta ali lastnost	za	delo – tožilnik

3. ... mladino in otroki..., ... z Raven na Koroškem ..., ... z vse Koroške. ... v kakšnem okolju ... nas ..., ... o kakovostnem preživljanju prostega časa.

VEZNIK

1.

A Po smislu.

- B**
- časovno
 - vezalno
 - posledično
 - dopustno
 - pogojno
 - protivno

2.

A Mladini moramo dati potrebna sredstva, da lahko izrazi svoje zamisli.

Pomensko razmerje: namerno

Enostavna poved: Mladini moramo dati potrebna sredstva za izražanje svojih zamisli.

B A

C Mladi so sicer ob njih uživali, vedar so bili tako ljubitelji kot izvajalci drugih glasbenih zvrsti kar nekoliko prikrajšani.

Veznika: toda, ampak

Podredno zložena poved: Čeprav so mladi ob njih sicer uživali, so bili tako ljubitelji kot izvajalci drugih glasbenih zvrsti kar nekoliko prikrajšani.

Č Po smislu, npr.: ... ki privabi veliko mladih. ... saj je med obiskovalci še posebej veliko privrženecv elektronske glasbe. ... ko so se leta 2012 v Klubu koroških študentov odločili združiti različne festivale.

4.

A

Veznik	Katero pomensko razmerje izraža?	Ali je razmerje priredno ali podredno?	Katere dele povedi povezuje (besede/besedne zveze, stavke)?
da	predmetno	podredno	stavke
in	vezalno	priredno	besede
ki	lastnost	podredno	stavke
ko	časovno	podredno	stavke
kjer	krajevno	podredno	stavke
in	vezalno	priredno	stavke
brž ko	časovno	podredno	stavke

B Po smislu, npr.: nominalizacija, strnjevanje povedi, raba nedoločnikov in deležij ...

C Po smislu.

Č Po smislu.

D Po smislu.

URADNO POTRDILO, POOBLASTILO, IZJAVA

1.

- A**
- Vsa besedila so uradna.
 - Vsa besedila so objektivna.
 - Vsa besedila so prvotno zapisana.
 - Vsa besedila so zasebna.

B

- 1. besedilo: ... naslovnika pozval, naj dijaku košarkarju dodeli status športnika.
... z glagolom *Prosimo* in s samostalnikom *Prošnja* (ime besedilne vrste).
- 2. besedilo: ... se zavezal, da bo postal član društva in da bo deloval v skladu s pravili društvenega statuta.
... s samostalnikom *izjava* (ime besedilne vrste v naslovu *Pristopna izjava*) in z glagolom *Potrujem*.
- 3. besedilo: ... naslovniku zagotovil, da bo opravljal diferencialni izpit.
... s samostalnikom *Prijava* (v podnaslovu besedila) in z glagolom *Prijavljam se*.
- 4. besedilo: ... naslovniku zagotovil, da se bo udeležil tečaja za inštruktorje odprav in da ima zahtevane izkušnje.
... s samostalnikom *Prijavnica* (ime besedilne vrste) in z glagolom *Potrujem*.
- 5. besedilo: ... naslovniku zagotovil, da pristopa k programu au-pair in da sprejema pogoje društva Erazem.
... s samostalnikom *izjava* (ime besedilne vrste v naslovu *Pristopna izjava*) in z glagolom *Izjavljam*.
- 6. besedilo: ... zagotovil, da ima oseba ustrezno znanje za delo maserke.
... s samostalnikom *Certifikat* in z glagolom *potruje*.
- 7. besedilo: ... zagotovil, da imenovani ni več učenec glasbene šole.
... s samostalnikom *Izpisnica*.

C ... neposredno, saj je poimenovan z ustreznim samostalnikom ali glagolom.

Č **Potrdilo:** 6., 7.

Izjava: 2., 3., 4., 5.

D

Napaka	Popravek	Utemeljitev popravka
Petek Janez	Janez Petek	Osebno ime pišemo pred priimkom.
2	2.	Vrstilni števniki pišemo s piko.
Novi Trg	Novi trg	Del mesta, ki ni naselbinsko lastno ime.
Diferencialnega	diferencialnega	Vrstni pridevnik, kadar besedo vstavljamo v poved, se piše z malo začetnico.

Elektrotehnika	elektrotehnika	Šolski predmet je stvarno občno ime.
2	2.	Vrstilni števniki pismo s piko.
Elektrikar elektronik	elektrikar elektronik	Naziv strokovne izobrazbe je stvarno občno ime.
1	1.	Vrstilni števniki pismo s piko.
09.06.08	9. 6. 2008	Vrstilne števnike pismo brez ničle, med posameznimi števnikami mora biti presledek, ker je vsak števniki samostojna beseda.

E Č

F Čuvanje otrok v angleški družini.

G citatni izraz, saj ni prilagojen slovenščini ne v izgovoru, ne v zapisu, ne v obliki, ampak je naveden oz. citiran tako kot v izvornem jeziku.

H A

I Certifikat je dokument v neformalnem izobraževanju, s katerim se potrjuje, da je nekdo sposoben za opravljanje določenega dela, spričevalo pa je uradni dokument o uspehu v formalnem izobraževanju.

J

- Mojmir Šantar.
- Prepis na drugo glasbeno šolo.
- Ne.
- Uradna oseba v Glasbeni šoli Melodija.
- Nima nobenih obveznosti.
- ... NI veljavna, saj nima žiga.

2.

A Preglednica A: 4, 6, 2, 7, 1, 5, 3.

· Vsa besedila iz preglednice A spadajo med potrdila.

Preglednica B: 4, 3, 1, 2

· Vsa besedila iz preglednice B spadajo med pooblastila.

Preglednica C: 5, 1, 7, 2, 3, 4, 6

· Vsa besedila iz preglednice C spadajo med izjave.

B ... B. ... neko dejanje že izvedemo; npr. s pooblastilom damo nekemu pravico, da uradno veljavno opravi kako dejanje namesto nas ali v našem imenu.

3.

A

- manjkajo ime, priimek in naslov sporočevalca
- manjkata kraj in datum sporočanja
- manjka naslov besedila/besedilne vrste
- manjkajo podatki o pooblaščenca
- manjka naziv kluba, iz katerega se izpisuje
- manjka podpis pooblaščenca

B Po smislu, npr.:

Zvezdan Aljašič
Trstenjakova ulica 5
2250 Ptuj

Ptuj, 25. 5. 2016

P O O B L A S T I L O

Pooblaščam svojega očeta Ivana Aljašiča, roj. 25. 6. 1970 v Mariboru, da me izpiše iz Šahovskega društva Tehcenter Ptuj. Izpisnico potrebujem, ker se bomo preselili v Kočevje in se nameravam včlaniti v tamkajšnji šahovski klub.

Podpis pooblaščenca: Podpis pooblastitelja:

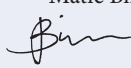
4. Po smislu, npr.:

Gimnazija in ekonomska srednja šola Trbovlje

I Z J A V A O A V T O R S T V U

Matic Bizjak, dijak 3. b, izjavljam, da sem avtor raziskovalne naloge *Besedila v slovenski zabavni glasbi*, ki sem jo napisal pod mentorskim vodstvom prof. Jelke Slivnik. Vsi v nalogi uporabljeni viri in literatura so navedeni, deli besedil drugih avtorjev pa so ustrezno označeni.

V Trbovljah, 15. marca 2016

Matic Bizjak

5. Po smislu, npr.:

O P R A V I Č I L O

Spoštovani/Spoštovana prof. _____!

Prosim, da moji hčerki/mojemu sinu

opravičite izostanek od _____ do

_____ zaradi _____

Lep pozdrav.

6. MOJA SKUPNOST – MOJ DOMAČI KRAJ

REPORTAŽA

- Po smislu.
- Po smislu.
- Po smislu.
- A** Po smislu.

B ... podnaslova.

C Po smislu, npr.:

Del besedila	Povzetek
Tržaški in goriški »skok« v planiško jutro	Pot zamejcev iz Trsta v Planico in jutranje dogajanje ob skakalnici pod Poncami
(Tudi) šport nas povezuje in ohranja	Pozitivni vtisi predsednika ZSŠDI in generalne konzulke RS v Trstu zaradi športnih uspehov slovenskih skakalcev in spoznanje o povezovalni moči, ki jo ima ta šport
Pogled skozi očala zamejskih ambasadorjev športa	Druženje zamejskih športnikov in njihovo navdušenje nad slovensko obarvano Planico

C Po smislu, npr.: V besedni zvezi naša Planica pridevnik naša po navadi pomeni slovenska. Pisec pa ga je dal v narekovaj, saj je zamejski Slovenec. / Pisec je želel poudariti, da je slovenska Planica tudi »zamejska«, saj so Slovenci, čeprav živijo v drugi državi.

D MMC RTV SLO, Primorski dnevnik; zamejstvu; Sloveniji

E Fotografija prikazuje množico navijačev s slovenskimi zastavami ob vznožju planiške velikanke in ponazarja razpoloženje, o katerem so govorili pisec in njegovi sogovorniki. (Poleg ponazarjanja pa je njena vloga tudi popestriti besedilo in pritegniti pozornost bralca.)

5. D

- Ivan Peternel, predsednik Zveze slovenskih športnih društev v Italiji
 - Ingrid Sergaš, generalna konzulka Republike Slovenije v Trstu
 - Tadei Pivk, ambasador Zveze slovenskih športnih društev v Italiji/uspešen športnik/gorski tekač
 - Loris Manià, ambasador Zveze slovenskih športnih društev v Italiji/uspešen športnik/odbojkar

7. Po smislu.

8. S, O, O, S, O, O, O, S, S, S

9. Po smislu, npr.:
metafora (poosebitev)
metonimija
nizanje neglagolskih enodelnih stavkov/naštevaje
nasprotje
stopnjevanje/vzklik
metafora/frazem/stalna besedna zveza

10. DA, DA, DA, DA, DA, DA, DA, DA, DA
Besedilo je reportaža. Utemeljitev po smislu.

ČLENEK IN MEDMET

1. tudi

Po smislu, npr.: Prevčevo mojstrovino so občudovali tako številni navijači iz Slovenije kot navijači iz zamejstva.

že

Po smislu, npr.: Pomeni, da so dnevnik dobili zgodaj, prej kot po navadi/prej, kot bi pričakovali.

Zagotovo

Po smislu, npr.: Izraža, da je pisec popolnoma prepričan, da je bila odločitev pametna.

2.

- A** 1, 2
3, 4
7
5
6

B ≥

3. šele; že; tudi; samo/le/zgolj

4. Pleskavice, čevapčiči, kranjske klobase še niso bili na voljo lačnim obiskovalcem.

5. še
le
sploh
menda
verjetno

6. · Za nekatere je Planica verjetno še vedno le veselica.
· Za nekatere je Planica zagotovo še vedno le veselica.

7. Po smislu, npr.:

- V prvem pomenu členek tudi izraža, da so Prevčevo mojstrovino poleg drugih navijačev občudovali navijači s tržaškega in goriškega konca. V drugem primeru pa pove, da so poleg drugih mojstrovino občudovali Prevčevo.
- V prvi povedi členek že izraža, da so obiskovalci prišli v Planico zgodaj oz. hitro. V drugem primeru pa, da so v Planici bili in od tam odšli naprej.
- V prvem primeru šele pove, da se je poskusna serija začela pozno. V drugem primeru pa, da ob 9. uri še ni tekmovalnih serij/pravega tekmovanja.
- V prvem primeru pisec z zgolj sporoča, da zamejski ljubitelji športa niso imeli nobenega slabega vtisa. V drugi povedi pa, da so bili dobri vtisi zamejski ljubiteljev športa, vtisi drugih obiskovalcev Planice pa ne.

8. ... nepregibne, nepolnompomske; ... nimajo vloge samostojnih stavčnih členov.

9.

A ... veznik; (po smislu, npr.:) ... podredno razmerje med glavnim in odvisnim stavkom.
... členek; (po smislu, npr.:) ... piščevo mnenje/sodbo o dolžini poti.

B Po smislu, npr.:

Vezniška beseda: Rekel je, da je bilo v Planici nepozabno.

Členek: Da, v Planici je bilo nepozabno.

10.

A (gorski tekač) Tadei Pivk; ambasador ZSŠDI; presenečenje/navdušenje/osuplost; na avtobusu; jo je prvič videl

- B** uaoo – medmet
to – samostalniška beseda; (kazalni) samostalniški zaimék
sem – glagol
res – élenek
jaz – samostalniška beseda; (osebni) samostalniški zaimék

11. *Po smislu.*

12. *Po smislu, npr.:*
Odrinil se je in kot blisk švistnil v zrak.
Obiskovalci so mu ploskali, še preden je doskočil.
Ko je bil jasno, da je zmagal, je ciljno areno streslo grmenje iz tisočerih grl.

13. *Po smislu.*

SLOGOVNO ZAZNAMOVANE IN SLOGOVNO NEZAZNAMOVANE BESEDE

1.
A *Po smislu, npr.:*
gorski vrhovi
razpóloženje je postajalo vse bolj napeto/pričakovanje je naraščalo
ni bil prav nič spomladanski
močno/zelo nas je zeblo/prezebali smo
· ... slogovno zaznamovane ...
- B** še preden je sonce začelo segrevati okoliške vrhove;
Vznemirjeno pričakovanje je naraščalo s prihodom novih obiskovalcev.
Na prvi spomladanski dan je bilo zgodaj zjutraj zelo hladno.
... je obiskovalce močno zeblo.
- C** *Po smislu.*
2. Z publicistično poročilo
N uradna prošnja
Z neuradno pismo
Z subjektivna predstavitev osebe
N referat (o naravoslovni temi)
N objektivna predstavitev kraja
N strokovno poročilo
Z propagandno besedilo
Z prepričevalni pogovor
Z reportaža
3.
A ... čustveno ...; ... vzneseeni izrazi.
- B** car Peter (Prevc), Pero mišica
- C** *Po smislu, npr.:*
Pomen besede car v besedilu: pomeni, da Peter Prevc zaradi svojih uspehov vzbuja občudovanje.
Razlaga nastanka prenesenega pomena: Preneseni pomen verjetno izhaja iz poimenovanja za ruskega vladarja, ki zaradi svoje moči odlikuje in zbujajo občudovanje ter izstopa iz množice.
- C** A, B
4. *Po smislu, npr.:*
· ... je planiška skakalnica lepa/se odlikuje po lepoti; ... ljubkovalna.
· ... je v Planici ob tekmi čisto posebno razpóloženje; ... vzneseena.
· ... se zdi planiška tekma tudi mladim nekaj posebnega, izjemnega; ... slengovska; ... naklonjenost .
5. Planica pa ni samo svetla plat; temna plat je alkohol.
Občudoval sem slovenski narod, ki je do zadnjega kotička napolnil športno prizorišče.
Tile fantje, slovenski orli, so temu dogodku dodali še poseben pečat.
Končno sem (v živo) videla na delu naše fante.
6.
A *Po smislu, npr.:* Prevčevo mojstrovino so občudovali tudi njegovi navijači s tržaškega in goriškega konca. / Prevčev dolg skok so videli tudi njegovi navijači s tržaškega in goriškega konca.
Vsi izletniki so že ob tisti uri brali »sveži« nedeljski Primorski dnevnik. / Vsi izletniki so že ob tisti uri brali najnovejši/današnji nedeljski Primorski dnevnik.
Vtisi nad sto zamejskih ljubiteljev tega športa in navadnih radovednež, ki še niso okusili (take) Planice, so bili zgolj pozitivni. / Vtisi nad sto zamejskih ljubiteljev tega športa in navadnih radovednež, ki še niso bili na tekmi v Planici, so bili zgolj pozitivni.
- B** *Po smislu.*
7.
A Slovenske smučarske skakalce.
- B** Stalna besedna zveza s prenesenim pomenom.
- C** *Po smislu, npr.:* Slovensko hokejsko reprezentanco so novinarji poimenovali slovenski risi. Ris je namreč edina divja mačka, ki živi v Sloveniji, hokej pa je hiter in tudi agresiven šport.
8.
A ... stalne; (*po smislu, npr.:*) ... njihov pomen razumemo na podlagi posameznih sestavin.
- B** *Primorski dnevnik* – je ime časopisa, torej stvarno lastno ime.
generalna konzulka Republike Slovenije – Republika Slovenija je ime države, torej zemljepisno lastno ime.
Zveza slovenskih športnih društev v Italiji – Beseda zveza je zapisana z veliko začetnico, ker gre za poimenovanje organizacije (stvarno lastno ime), Italija pa zato, ker gre za ime države.
9. Smučarski skok – stalna besedna zveza z dobesednim pomenom
Skok čez plot – stalna besedna zveza s prenesenim pomenom
Skok v daljino – stalna besedna zveza z dobesednim pomenom
Skok čez kožo – stalna besedna zveza z dobesednim pomenom (kadar poimenuje konkretno dejanje)/ s prenesenim pomenom (kadar poimenuje prireditev oz. simbolični sprejem novincev)
Skok v zakonski jarem – stalna besedna zveza s prenesenim pomenom
10. *Po smislu, npr.:*
Teči v potokih – Zelo velika količina nečesa teče do določenega cilja, npr. alkohola po grlu.
Okusiti na lastni koži – Sam doživiš določeno izkušnjo.
11. teči kot namazano
imeti debelo kožo
bati se za svojo kožo
dobro se počutiti v svoji koži
biti krvav pod kožo
voda teče komu v grla
lagati kot pes teče
12. *Po smislu.*
13. *Po smislu.*

7. PROSTOVOLJSTVO NE POZNA MEJA

JAVNO OBVESTILO

1. *Po smislu.*
2. *Po smislu.*
3. *Po smislu.*
4. *Po smislu.*
5.
 - A** ... SNG Ljubljana, ... abonentom predstava Leva Nikolajeviča Tolstoja *Ana Karenina* odpade
Po smislu: npr. ... v Delu, ker je namenjen najširši javnosti.
 - B** F
 - C** ... neposredno.
obvešča
 - C** ... javno obvestilo.
6.
 - A** 1, 2, 7
Po smislu, npr.: ker ne napoveduje dogodka, temveč pripoveduje o delu dr. Alberta Schweitzerja/glagoli so v pretekliku/gre za predstavitev/ni opremljeno s podatki o kraju, času, temveč sporočevalec pripoveduje o pomenu in zaslugah dr. Alberta Schweitzerja ...
 - B**
 - 1. besedilo:** Mladinski svet Slovenije na svoji spletni strani predstavlja natečaj, s katerim vsako leto izbirajo najboljše prostovoljce, in rezultate natečaja.
 - 2. besedilo:** Društvo Združenih narodov (ZN) za Slovenijo na svoji spletni strani predstavlja portal pOZNavalec, ki je namenjen bralcem, ki na spletu iščejo kakovostne vsebine mednarodne narave.
 - 3. besedilo:** Score Board ljubitelje nogometa na svoji spletni strani obvešča o izidih tekem.
 - 4. besedilo:** Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana predstavlja nekaj destinacij, do katerih ima vzpostavljene redne letalske linije.
 - 5. besedilo:** KUD France Prešeren obvešča obiskovalce KUD-a, da bo 5. novembra uradna in slavnostna otvoritev improligaške sezone.
 - 6. besedilo:** Organizatorji prireditve Ljubljanski maraton obveščajo voznike, da bo zaradi maratona 26. oktobra zaprto mestno središče in ulice, po katerih bo potekal maraton.
 - 7. besedilo:** 9. maja 2006 je bil v Delu predstavljen nemški zdravnik, teolog, filozof, glasbenik in misijonar, dr. Albert Schweitzer, ki je na pragu 20. stoletja v Gabonu ustanovil bolnišnico za gobavce in bolnike s spalno boleznijo.
7. *Po smislu.*
8.
 - A** DA, DA, NE, DA, DA, NE
 - B** *Po smislu.*

DOMAČE IN PREVZETE BESEDE

1.
 - 1. besedilo**
participacije, sferah, volonterje, organizator, promocijsko-informativno akcijo, humanitarne, Facebooku
 - 2. besedilo**
specializiran, organizator, kvalitetne, informirati, kvalitetne, diskriminacije, specializirane agencije, UNESCO, ILO, WHO, FAO
 - 3. besedilo**
Play-off
 - 4. besedilo**
Destinacije, destinacij, lokacij
 - 5. besedilo**
Improligaške, Improliga, improvizatorji, eminentni, Maestro
 - 6. besedilo**
-
 - 7. besedilo**
dr. Alberta Schweitzerja, miljeja, donacijami, volonterjem, Schweitzerju

2.

Osebna lastna imena	Zemljepisna lastna imena	Stvarna lastna imena
Dr. Albert Schweitzer	New York Av. Des Champs-Elysees Paris Manchester Rio de Janeiro	UNEP UNICEF UNDP UNESCO ILO WHO FAO FACEBOOK Aerodrom Ljubljana

- A** *Po smislu, npr.: New York iz angleščine, Paris iz francoščine, Av. Des Champs-Elysees iz francoščine, Albert Schweitzer iz nemščine ...*
- B** 2, 1, 3, 2, 4, 4
- C** 8, 3, 4, 5, 10, 2, 6, 7, 9, 2, 11
... sposojenke.
3.
 - ... so takšne kot v izvirnem jeziku in slovenščini niso prilagojene ne v zapisu in ne v obliki, ... citatne besede.
4. *Po smislu.*
5. igra – iz indoevropsčine
koncert – prevzeta iz nemščina
glas – iz praslovanščine
6.
 - A** avgust, julij, glasba, monodrama, balet, posnetek, fotogalerija, videospot, koncert, palača, cerkev, dogodek, čar, igra, festival, zasedba, kvartet
 - B** Etimološki slovar, SSKJ, SSKJ, Slovenski pravopis, Etimološki slovar, Slovenska slovnica, Slovenska slovnica, Frazeološki slovar
7.
 - A** *Po smislu.*

- B** Po smislu.
- C** ... Helena Dobrovoljc, ... s slovenskim jezikom. ... je strokovnjakinja za jezikovno področje.
- C** Po smislu, npr.: Razlaga pomena besed *cunami* in *tajkun* ter načini prevzemanja besed v slovenščino in ugotovitev o pravilnosti podomačenih oblik.
- D** · ... občni ...
· ... latinične ...
· ... sposojenki.
- E** Po smislu, npr.: Občna prevzeta imena najpogosteje popolnoma prilagodimo slovenščini: v izgovoru, zapisu in po obliki.
- F** Po smislu.
- G** Po smislu.

PRAVOPIS – ZAPISOVANJE BESED Z VELIKO ALI MALO ZAČETNICO

1.
A Po smislu.
- B** Po smislu.
2. DA
Po smislu, npr.: Besedilo, namenjeno profesorju, je uradno, zato je pomembno upoštevati pravopisna in slovnična pravila.
3. Po smislu.
4.
A Med osebna lastna imena.
- B** Pražan, Bruseljec, Rezijan, Italijan, Parižan, Newyorčan, Američan, Belgijec, Francoz, Čeh, Brazilec
- C** praški grad ameriške volitve
bruseljski deček belgijska piva
rezijanski plesi francoski poljub
italijanska hrana češka miselnost
pariška moda brazilaska restavracija
newyorški maraton
- C** Z malo začetnico.
5. Besedilo govori o rezultatih raziskave [N]acionalnega inštituta za zdravje, ki kažejo, da se ljudje obnašajo različno, ko govorijo v maternem jeziku in ko se izražajo v tuji govorici. V raziskavi so sodelovali [A]meričani in [M]ehičani ter [I]talijani. Raziskava je bila odmevna tako v [Z]druženih državah [A]merike kot v državah [E]vropske unije.
6.
A ... najzahodnejši. ... Čedad, ... Nadiži. ... slovensko ...
- B** Livške Ravne ležijo ob italijanski meji. Sporočevalec v besedilu omenja vaščane iz beneških dolin in iz Rezije – obe pokrajini sta v Italiji. Prav tako omenja prebivalce Posočja, ki so prvi sosede Beneških Slovencev – Posočje leži ob italijanski meji.
- C** Livške Ravne so naselbinsko ime.
Pojasnilo: Oba dela sta zapisana z veliko začetnico.
- C** C

- D** Predstavitev knjige *Zemljepisna in osebna lastna imena v kraju Livek in njegovi okolici* mladega jezikoslovca dr. Mateja Šeklija.
- E** · ... **pognati korenine** ... da se je človek priselil v kraj in tam ostal.
· Frazem pomeni, da so njegovi predniki iz teh krajev in da se tudi sam pod Matajurjem počuti doma.

7.

- A** 7, 5, 8, 6, 1

- B** Vaščani z Livškega, beneških dolin in Rezije / Slovenci z obeh strani meje

8.

- A** A

- B** Po smislu.

9.

- A** Stol in Kolovrat sta gori.

- B** ... e n a k o g l a s n i c i.

- C** Po smislu.

10.

- A** Benečija

- B** Benečija.

11. Dom Kavka – ime zgradbe
Center šolskih in obšolskih dejavnosti – ime ustanove
Ponovoletno modrovanje – ime prireditve
Turistično društvo Livek – ime društva
Zemljepisna in osebna lastna imena v kraju Livek in njegovi okolici – naslov knjige
Upravna enota Tolmin – ime upravne skupnosti
- NE.

12. Po smislu.

13. Po smislu.

8. OD GIBLJIVIH SLIK DO ZVOČNIH VALOV

REFERAT

1.

- A** Po smislu.

- B** Po smislu.

- C** Po smislu.

2.

- A** · ... enogovorno besedilo.
· ... neumetnostno besedilo.
· ... objektivno besedilo.
· ... strokovno besedilo.

B A

C 5, 3, 2, 1, 4

3.

A Po smislu.

B Po smislu.

4.

A Po smislu.

B Po smislu.

5. 1) Izbira teme in naslova
2) Izbira vodilne misli oz. teze in podtem
3) Iskanje literature
4) Urejanje in pisanje besedila
5) Govorna predstavitev

6. Po smislu.

7. Po smislu.

8.

A Po smislu, npr.: Tartuffe, prevarant, svetohlinec/glavna vloga/
razkrinkan in kaznovan (zapor)

B Po smislu.

9. Po smislu.

10.

A Vloga moškega v slovenskem filmu
... naslovu.

B Č

C 5, 3, 6, 10, 9, 4, 2, 11, 7, 1, 8

C Po smislu.

D B Film *Ekspres, ekspres* spada v slovensko filmsko pomlad in
Igor Šterk
ga je režiral ~~Damjan Kozole~~.

Č Film *Outsider* si je ogledalo ~~več gledalcev~~ ^{manj} kot pa film
Kajmak in marmelada.

Damjana Kozoleta
D *Stereotip* je film Igorja Šterka, v katerem ima glavno vlogo
Maks.

Leta 2001 Jan Cvitkovič

E Leta 1997 je film *Kruh in mleko* režiral Peter Musevski.

E Po smislu, npr.:

Film	Dokazi
Kruh in mleko	<ul style="list-style-type: none">· Protagonist je alkoholik srednjih let in po zdravljenju ne napreduje, temveč se še bolj znajde v težavah.· Alkoholik in njegova žena sta zapravila svoje življenje.· Sin sledi očetu na poti propadanja.
Outsider	<ul style="list-style-type: none">· Oče želi Seada, protagonista filma, vzgojiti v pravega moškega, sošolci želijo iz njega narediti pravega Slovenca, ravnatelj pa vzornega učenca.· Sead postane upornik, punker.· Protagonist je tragični junak, ki je žrtev družbe in okolja.

11. ... je, saj uporablja veliko strokovnih izrazov in navaja vsebinsko posameznih filmov ter jih strokovno opredeljuje. Navedel je tudi veliko strokovne literature, ki jo je uporabil pri pisanju referata.

12. Po smislu.

13.

A protagonist – glavna oseba
antagonist – nasprotnik glavne osebe
urban – mestni
fabula – zgodba
karakteristika – oznaka
introvertiran – usmerjen v svoj notranji svet
diskriminirati – zapostavljati

B A, Č, E

C ... je, saj je besedilo namenjeno ožji oz. strokovni javnosti. ... strokovno besedilo, zato je v njem še posebej pomembna natančnost.

14. · Po smislu, npr.: Slovenska filmska pomlad je obdobje preboja slovenskega filma od leta 1997 do leta 2003. Predstavljajo jo filmi, kot so: *Babica gre na jug, Ko zaprem oči, Morana, Ekspres, ekspres, Outsider, Stereotip, V leri, Jebiga, Kruh in mleko* ...
· Po smislu.

15. · Sedem.
· Silvan Furlan: *Filmografija slovenskih celovečernih filmov*.
· Samo Rugelj: *Stranpota slovenskega filma*.
· Zdenko Vrdlovec.
· *Osvobajanje pogleda*.
· *Filmski leksikon*.
· Filmografija slovenskih celovečernih filmov 1931–1993.

Po smislu, npr.: Dodatno strokovno literaturo je vključil s citiranjem.

16.

A A

B Po smislu.

TVORJENOST SLOVENSКИH BESED

1. *Po smislu, npr.:* prvenec, publika, režiser, igralec, kino, protagonist ...

2. *Po smislu.*

3.

A

	GLAGOL	SAMOSTALNIK
kritično	kritizirati	kritika
vrednotenje	vrednotiti	vrednotenje

B DA, DA, NE, DA

C *Po smislu, npr.:* ocenjujem, menim ...

4.

A V 2./V drugem.

B *Po smislu, npr:* *Ocenjeval je ljudi po njihovem videzu in pogosto oblikoval krivične sodbe.*

C NE

Po smislu, npr.: V 5. slovarskem pomenu je beseda *ocenjevati* slogovno zaznamovana in je povezana z lestvico ocen.

C *Po smislu, npr.:* ocena, precejevati, preceniti, oceniti, ocenjen, preceniti, prečenjen ...

D ... tvorjenka, saj je sestavljena iz podstave in obrazila.

5. gledalec, gledati, ogledati, gledljiv, ogledan, gledalka
Vse besede imajo isti koren, torej spadajo v isto besedno družino.

6. oglas

Utemeljitev: Beseda oglas ni v pomenskem sorodu z ostalimi, zato ne spada v isto besedno družino. / Beseda oglas ima drugačen koren kot preostale besede.

7.

	Samostalnik	Pridevnik	Glagol
ustvarjanje	ustvarjalec	ustvarjalen	ustvarjati
delo	delavec	delaven	delati
igra	igralec	igran	igrati

8. kinematografija, film, lik, uspešnica, oditi, iti, desetletje, mož, samohodec, zanimivo, upodabljati, nadaljevanka, slikar

· uspeš+nica, od+iti, desetlet+je, samo+o+hod+ec,
u+podab+ljati, nadaljevan+ka

9.

A tujec, meščan, razstavljaec, razstavljev, ustvarjalec

B kar se da gledati, začeti ploskati, kar se da gibati, kdor upodablja, kdor je upodobljen, kdor gleda

10. *Po smislu, npr.:* gibljev: gibanje, gibalni; zvočni: zvok, zvočnik; valov: valovati, val; slika: slikar, slikati

11. *Po smislu.*